

1848 – 1998

A magyar történelemnek egyik csodálatos állomása volt a márciusi forradalom és szabadságharc kezdete. Elnyomás, elkeseredés, feszültség a gyökér. Ebből fakad a rügy: egy-két lelkes hazaszerető, lángot hordozó fiatal, és egy mindenre elszánt „vezér”.

Ők tüzes lelkesedésükkel, hazaszeretettel, lelkes költeményekkel szónoklatokkal és tettekészségükkel lángolóvá tették az egész országot. Tüze terjedt és hatalmas egységbe forrasztotta az ország népének döntő többségét. Kicsit álom volt ugyan mindez, hiszen ismert volt az „ellenfél” a szövetségeseivel együtt, de nem volt idő mérlegelni, dönteni és tenni „kellott”. Amint a vasat tűzbe teszik s ha átjárta, hideg merevsége megszűnik, hajlíthatóvá lesz, így tette a hazaszeretet tüze is ilyen eggyé és hajlíthatóvá az egész ország minden fajta emberét. Az akkor megfogalmazott és világgá kürtölt tizenkét pont jó részt ma is követelmény, ha nem is minden részletében, de legtöbbször a tartalmában, a lélekületében. Jó lenne átvizsgálni ma is, az igazi szabadság után vágyó emberek nem fedezik fel egyik-másikat közülük ma sem. (Csak egy példa: sajtószabadság. Párt, pénz, külföldi erők, benn dolgozók állásfélése... nem veszi el igazi szabadságát...?) Tehát: egység, a szó szoros értelmében igazi szabadság! – volna, amit mai igényként, az akkoriak bemutatott fényes világából örökségként megvalósításra bemutatott feladatnak érzek.

Szomorú gyász; ezrek börtönre, mások százával halálraítéltek lettek. Nem lehetett volna előre látni? és el sem indulni? A benső feszültséget magában hordozó pezsgő „erejét” is csak dróttal lehet lefogni, de ha vége a szorításának, kidobja a dugót és kifut az

Gyulay Endre (1930) a Szeged-Csanádi Egyházmegye Püspöke. Battonyán született. Tan.: Hittudományi Főiskola, Szeged 1948–53. Mh.: 1963–84 teológianár Szegeden; 1987– püspök. F. m.: Élet – Isten ajándéka (1996).

üvegből. A feszültséget a „lánc” fogta féken, le kellett verni, hogy szabadnak érezhessék magukat. A pezsgő is kiömlik, nem kímélve magát, a forradalom is áldozva ontotta övéi vérére. Okosan, vagy nem – most nehéz megítélni. Egy biztos, az adott körülmények között veszettek. Az oka? Lelkesedés hiány? Áldozatvállalás hiány? Harci kedv hiány? Nem! De volt abban az időben egy másik hang is, csenedesebb, higgadtabb: Széchenyi Istváné. Művelődni, fejlődni, értékesebbé válni, gazdaságilag is megerősödni és majd ez hozza magával a 12 pont megvalósulását. Ne kard, hanem ész és munka döntse meg az akkori elnyomó hatalmat. Nőjenek fel igazi népért aggódó, felelős vezérek. Úgy gondolom, ma sem forradalom kell, a mai hazaszeretet még nagyobb műveltséget, még áldozatosabb munkát, még több mai közjóért fáradozást és a holnap magyaroknak még mélyebb kultúrát, még jobban megnevesített és megóvott természetet, gondosabban megművelt földeket, hatalmas erdőket, szőlős hegyoldalakat, gyerekek népes seregével megtöltött oktatást és nevelést adó iskolákat, szakemberek nagy táborát kell „kitermelnünk” és „hátrahagynunk”.

Máriás lobogók alatt imádkozva indultak küzdeni a hazájukért, a Magyarok Nagyműveltségére pártfogására adja meg Isten, hogy méltó unokái lehessünk a '48-as nagyoknak, Hősöknek.

* * *